

Приложение 6

Кратко описание на водосборните области в обхвата на програмата

1 Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район с център Плевен.

Състояние на повърхностните водни тела

Дунавски район с център Плевен - обхваща водосборните области на реките Искър, Ерма, Нишава, Огоста и западно от Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавски Добруджански реки.

Водите на реките се използват за напояване и за питейна вода. С най-голямо значение са водите на река Дунав, използвани за транспорт, риболов и напояване. Съществуват и голям брой дерета, които се пълнят с вода само през пролетта, когато се топят снеговете и ваят по-големи количества поройни дъждове.

През последните години се наблюдава тенденция на подобрене на общото екологично състояние на водите. Горните течения на реките се характеризират с незамърсени до слабо замърсени води. В някои райони се наблюдава намаляване на броя на участъците с нарушен статус и не са установени нови участъци с нарушен хидробиологичен статус. Независимо от горната положителна тенденция, през последните години са регистрирани редица точки и участъци на реки, които са със сериозно влошени екологични качества.

Оценките са правени в съответствие с изискванията на Приложение No 6 от Наредба No Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води и обхваща усреднени стойности на показателите за последните три години. По-долу е дадено описание на част от поречията към Басейнова Дирекция Дунавски район които може да бъдат засегнати от дейности предвидени в ОПТТИ 2014-2020:

1.1 Поречие Река. Дунав

Включва р. Дунав с код BG1DU000R001, дължина 650,650 km, силномодифицирано повърхностно водно тяло, категория река, географско описание: р. Дунав от границата при с. Ново село, общ. Ново село до границата при гр. Силистра. Химичното състояние е лошо (оценено по съдържание на приоритетни вещества, съгласно Директива 2008/105/ЕС, Приложение №1). Екологичната цел за повърхностно водно тяло с код BG1DU000R001 е „Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал и постигане на добър до 2021г. Предотвратяване влошаването на химичното състояние и постигане на добро до 2027 г. Река Дунав е втората по големина река в Европа след Волга. Води началото си от планината Шварцвалд и дължината ѝ е 2859 км. Средният дебит на реката преди делтата е 6500 м³/секунда. Тя минава през 10 държави и заема общо 817 000 кв. км. Включена е в списъка на няколкото най-застрашени реки в света, изготвен за Световния ден на водата през 2007 г. При вливането си в Черно море тя се разделя на три ръкава – Килийски, Сулински и Георгиевски. Най-северният Килийският ръкав, служи за граница на Румъния и Украйна. Средният ръкав Сулинският, е най-пълноводният и най-дълбокият. В Югоизточната част на Европа, около Черно море, т.е. в долната част по течението на р.Дунав са разположени България и Румъния, като общата им граница е с дължина 631,3 км, от които 420 км по талвега на р. Дунав. Двете държави понасят интензивно замърсяване на водите на р.Дунав, идващо от горните части. По-големи притоци на р. Дунав на територията на България са реките: Лом, Огоста, Цибрица, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом.

Българският дунавски бряг е с дължина 650,650 км. (от р.Тимок до границата в гр.Силистра). На много места брегът е тесен и слиза стръмно към реката. На определени места той е широк до няколко километра и загражда сравнително големи низини, които периодично се заливат. За предпазването от заливането им от високите дунавски води са изградени земни диги. Реката преминава през регион с голям брой населени места /население над 80 млн./ и е естествено местообитание за редица застрашени видове растения и животни.

1.2 Поречие Река Искър

За БДДР с голямо стопанско значение е р.Искър, която осигурява вода за столичния град, захранвайки язовир "Искър". Площта на водосборната област на р. Искър е 8 646 km² за цялото поречие, като основни притоци на река Искър са 25 реки. По-големи от тях са Палакария (39,2 km), Стари Искър (65,2 km), Сливнишка река (38,1 km), Батулийска (40,2 km), Малък Искър (85,5 km).

За диагностичната категоризация на р. Искър, реката е разделена на 14 участъка. Дължината на всеки участък е определена от физикогеографските особености, основните източници на замърсяване и информацията, с която се разполага.

Установени замърсители са БПК₅, общ, нитратен, нитратен и амониев азот при с.Гиген, при с. Оряховица, р. Гостиля преди вливане в река Искър, фосфати. След гара Елисейна се замърсява с мед, арсен, нефтопродукти, детергенти и феноли. След гр. Мездра и гр. Роман основен замърсител е шлам със съдържание на Fe₂O₃, CaO, Al₂O₃ и SO₃.

Река Блато през чийто водосбор преминава трасето на инвестиционно предложение Автомагистрала „Калотина - София“ (участък Калотина СОП) е един от левите притоци на р.Искър. Блато извира от многобройните карстови извори в околностите на селата Безден и Опицвет и тече от северозапад на югоизток, преминавайки през градовете Сливница, Костинброд и Нови Искър. Реката отводнява карстовия масив на Понор планина. Големият воден дебит на изворите и горните ѝ притоци Белица, Сливнишка река, Крива река, Уршак, формират най-голямото речно течение в западната част на Софийското поле. Реката влива водите си в река Искър под Кумарица. Отнася се към тип малки и средни чакълесто пясъчливи реки.

Западните части на Люлин планина, Драгоманските и Сливнишките възвишения, както и южните склонове на Мала планина до Курило, които образуват вододела на р. Блато са съвсем слабо залесени. Общо поречието на р. Блато е едно от най-слабо залесените с около 9% залесеност.

1.3 Поречие Река Вит

За начало на р.Вит е приета р.Рибарица, която събира води от старопланинските била при вр. Вежен. Котата на извора е 2030 м. надморска височина. Река Вит се влива в р. Дунав при с. Сомовит. Тя е с дължина 189 км, водосборната област е с площ 3 220 km². Гъстотата на речната мрежа е малка –0,5 км/км². Броят на притоците и е малък – има около 10 притока с дължина над 10 км, от които най-голям е р. Каменица, с дължина 49 км. и водосборна област 498 km²

Основен замърсител са отпадъчните води на гр. Плевен. Завишени показатели на замърсяване са: БПК₅, общ, нитритен, нитратен и амониев азот и фосфати.

1.4 Поречие Река Огоста

Общата водосборна площ е 4282,290 км². Включва 14 на брой реки с обща дължина от 753,186 км.

Река Огоста има около 40 притока, от които най-значителни са р. Ботуня с дължина 69 km и водосборна област 732 km² и р. Бързия с дължина 35 км и водосборна област 241 km². За начало на р.Огоста е приета р. Чипровска, която извира под вр. Вража глава (935 м) на границата с Република Сърбия. Началото на Чипровската река (срещана и под името Пилатовец) е типично планинско дере с голям наклон средно 160‰. Коритото е тясно и дъното му е покрито с едри камъни и чакъл, свлечени от страничните дерета. От гр. Чипровци до с. Бели Мел наклонът на реката намалява и долината прави значителни уширения, особено в района между Чипровци и Железна. Дъното на долината става на места много тясно (80 - 100 м) с много стръмни склонове. Склоновете са гъсто залесени с широколистна гора. Бреговете на реката са не много високи и обрасли с храсти. Речното дъно е покрито с камъни, чакъл и пясък. От с. Бели Мел до Монтана речната долина е коритообразна, с широко долинно дъно (800 - 1000м), заето от работни площи. Склоновете на долината стават много полегати и се оформят от отделни хълмове. Залесеността чувствително намалява. Надлъжният наклон на коритото е много малък – средно 3-4 ‰. Дъното е покрито с едър чакъл. Реката мени коритото си, като тече покрай левия или десния склон на долината. След град Монтана долината става по-широка. Залесеността почти изчезва. При с. Ерден Огоста прорязва един рид (Калето), където долината става 200 м широка. Реката в този участък е широка. Речното корито е покрито с едър и дребен чакъл. Към с.Владимирово напречният профил на долината е трапецовиден. Десният склон е по-висок от левия. Реката започва да описва меандри независимо правия участък на долината. надлъжният наклон е много малък — около 1 ‰. До гр. Мизия характерът на долината се запазва същият. Склоновете бързо намаляват височината и наклона си. Реката до вливането си в Дунав описва силно извити меандри. От с. Портитовци р. Огоста навлиза в напълно равнинен терен. Ширината ѝ е голяма — на места достига до 400 м. Дъното ѝ е покрито с чакъл и пясък, а в най-долното течение — с пясък. Бреговете са ниски и заливаеми. Непосредствено преди гр. Монтана е изграден хидровъзел "Огоста" - вторият по големина в Р. България след яз. "Искър". Непосредствено под язовирната стена, както и в района на кв. "Кошарник" са построени малки водно-електрически централи. От водохранилището се използват води и за напояване на земеделски земи, но в ограничена степен, поради факта, че напоителната система е изградена частично.

Екологичното състояние на водно тяло с код BG1OG307R013 (р .Огоста) е лошо, като компонентите, определящи състоянието са както следва: хидробиологично (биотичен индекс) – лошо; физико-химия – лошо; специфични вещества – лошо и хидроморфологично състояние – много лошо. Химичното състояние (съдържание на приоритетни вещества, съгласно Директива 2008/105/ЕС, Приложение 1, Стандарти за качество на околната среда на приоритетни вещества и някои други замърсители, част А Стандарти за качество на околната среда) на водното тяло е оценено в лошо състояние. Количественото състояние на повърхностното водно тяло е добро.

Поречие Река Огоста е показало стабилизиране на резултатите от последните години с малки изключения по показатели "нитрати" и "неразтворени вещества" в пункта на р. Цибрица при с. Долни Цибър; "неразтворени вещества" в пунктовете на: р. Ботуня при с. Охрид, преди

вливане в р. Огоста, р. Тополовец преди вливане в р. Дунав, р. Арчар при с. Арчар, общ. Димово, р. Тимок при гр. Брегово и р. Скомля при с. Септемврийци, общ. Димово; "нитрити" в пунктовете на: р. Тополовец преди вливане в р. Дунав и р. Цибрица при с. Долни Цибър, общ. Вълчедръм.

1.5 Поречие Западно от Огоста

В Северозападната част на България между Западна Стара планина, р. Тимок и р. Искър събират своя отток и заустват в р. Дунав реките Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Скомля, Лом, Цибрица, Огоста, Скът (по ред на вливане в река Дунав). Те водят началото си от главното Старопланинско било с изключение на Цибрица и Скомля, които извира от предпланините на Стара планина. Общата площ на поречията е 8 192,868 км². Общият годишен отток е 1 370,113.106м³. По-големи реки са Лом с годишен отток 328,006.106м³ и Огоста с годишен отток 798,018.106м³.

Обща водосборна площ от 3 910,578 км² и включва 14 броя ПВТ, характеризирани като река и 7 броя езера и приравнени към тази категория водни тела.

1.6 Поречие на Река Нишава

През водосбора на река Нишава преминава трасето на инвестиционно предложение Автомагистрала „Калотина - София“ (участък Калотина СОП)

Река Нишава извира от България-Берковска планина, но се влива в Морава, а оттам в Дунава на сръбска територия. Дължината ѝ е 40 km. на българска територия площта на водосборната ѝ област е 331 km². Най-големият и приток е р. Ерма. Тя извира от Сърбия, навлиза в България и се влива в Нишава отново на сръбска територия. На българска територия площта на водосборната ѝ област е 523 km². Река Нишава тече с бавна скорост поради многото меандри и малката денивелация на терена.

Според схемата на хидрогеоложкото райониране на страната, поречие Нишава попада частично в три хидрогеоложки района: Западно-Балкански, Софийски и Краищиден. Началото на р. Нишава започва от южното крило на Берковската антиклинала, по нататък реката пресича Свогенската антиклинала и напуска нашата територия в обсега на Калотинската синклинала. По Завалската планина минава вододела между Нишава и Ерма. Във водосбора на последната река се включват части от Любашката моноклинала, Трънската антиклинала и Знеполският грабен, по чиято ос фактически минава долината на р. Ерма.

Терасните отложения на р. Нишава, както и на нейните притоци са с малка дебелина и не представляват сериозни вместилища на порови води.

1.7 Поречие на Река Янтра

В това поречие има разположени 25 мониторингови пункта. В лошо състояние са оценени пунктовете на р. Росица – след гр. Севлиево и р. Янтра – след гр. Габрово. С умерен статус -р. Янтра –Новград; р. Студена , преди вливане в Янтра; р. Голяма река - ХМС –Стражица; р. Голяма река -преди вливане в яз. Ясребино; р. Янтра - след В.Търново; р. Янтра - след вливане на р. Белица; р. Белица преди - вливане в р.Янтра; р. Бохот - преди вливане Росица, с.Хотница; р. Дряновска - преди вливане в р. Белица; р. Мъгъра - преди вливане в яз.Стамболийски и р. Крапец -преди яз. Крапец, след с. Малиново.

Установени замърсявания с нитратен, нитритен, амониев и общ азот в пунктове:, общ фосфор, замърсяване по БПК₅ и ортофосфати

1.8 Поречие Река Русенски Лом

Река Русенски Лом се образува от сливането на Бели с Черни Лом. Река Бели Лом води началото си южно от гр. Разград, а р. Черни Лом – югоизточно от гр. Попово. Двата главни клона – Черни и Бели Лом, имат дължина до сливането си съответно 130 и 140 km, с водосборни области 1549 km² и 1276 km².

Във водосбора на река Русенски Лом са изградени следните основни язовири: яз. Бели Лом, яз. Каменна Чешма, яз. Тръбач, яз. Трапище, яз. Баниска, яз. Бойка, яз. Сеячи, яз. Желязковец и яз. Ломци. По поречието на река Русенски Лом има множество естествени езера, водоеми и други повърхностни водни обекти. Поречието обхваща следните общини: Разград, Цар Калоян, Ветово, Иваново, Русе, Две могили и Борово.

Водите на р. Русенски Лом показват отклонение от нормите, по някои от показателите, в различни периоди от времето.

Резултатите от пробите за анализ на ортофосфати, като PO₄, показват стойности над 0,2 mg/dm³ в пунктовете на река Русенски Лом при с. Писанец, с. Острица, с. Бели Лом и с. Червен и на река Янтра в пункта при с. Новград. Същият проблем съществува и на река Дунав преди град Русе.

Завишено съдържание на нитрати, като N-NO₃, над 5mg/dm³ се наблюдава по реките Русенски Лом при с. Острица и с. Червен и на р. Бели Лом при с. Писанец и над яз. Бели Лом.

1.9 Поречието на Дунавските Добруджански реки

Поречието на Дунавските Добруджански реки се намират в източната част на Дунавския район за басейново управление. На запад граничат с вододела към поречие Русенски Лом на юг - вододела на Камчия, на изток - с вододела към Добруджанските реки, вливащи се направо в Черно море, а на север - с държавната ни граница с Румъния.

Добруджанските притоци на р. Дунав заемат най-горната североизточна част на България. Противно на другите наши реки, които започват от стръмните склонове на високите планини и постепенно слизат към равнините, добруджанските реки започват от обширните равнини на високите полета и слизат в речните суходолия и имат повърхностен отток само в горните си течения, като водата по-надолу по течението поради голямата пропускливост на почвата и малкия наклон постепенно попива и изчезва далеч преди заустването на реките.

Характерно за Добруджанските реки е, че те съществуват на определено разстояние след изворите си, след което се загубват в лъсовите образувания на Добруджа и следващите ги суходолия, като не формират повърхностен приток към р. Дунав.

Антропогенното въздействие върху течащите повърхностни води се обуславя от т.н. "точкови" и "дифузни" източници.

Точкови източници са:

- Канализации на населени места, заустващи без необходимото пречистване;

- Съществуващите ПСОВ не пречистват всички отпадъчни води, поради липса на довеждащи колектори, недостатъчен капацитет, необходимост от реконструкция, модернизация, преоборудване.

- Зауствания на промишлени отпадъчни води от индустриални обекти - липсват ефективни пречиствателни съоръжения, голяма част от тях са морално и физически остарели и не се експлоатират и поддържат съгласно изискванията

- Зауствания на непречистени отпадъчни води от свинеферми

Дифузни източници са:

- Населени места с над 2000 е.ж. без изградени градски канализации;
- Сметища на населени места с над 2000 е.ж.;
- Дифузни източници на замърсяване от индустрията – зауствания на отпадъчни води в попивни кладенци и безотточни лагуни, наличие на нерегламентирани депа за производствени отпадъци;

- Селско стопанство – нерегламентирано натрупване на торови маси, безразборно торене и т.н; стари замърсявания

Състоянието на повърхностните води се определя по данни на Националната система за мониторинг – НАСЕМ.

Информация за състоянието на повърхностните водни тела попадащи в обхвата на дейности предвидени в ОПТТИ 2014-2020 съгласно ПУРБ 2010-2015 г. в Дунавски район е представена в *Таблица 1-1*, и визуализирано на *Фигура 1-1* и *Фигура 1-2*. Целта на ПУРБ е достигане на добро химично и екологично състояние на повърхностните води.

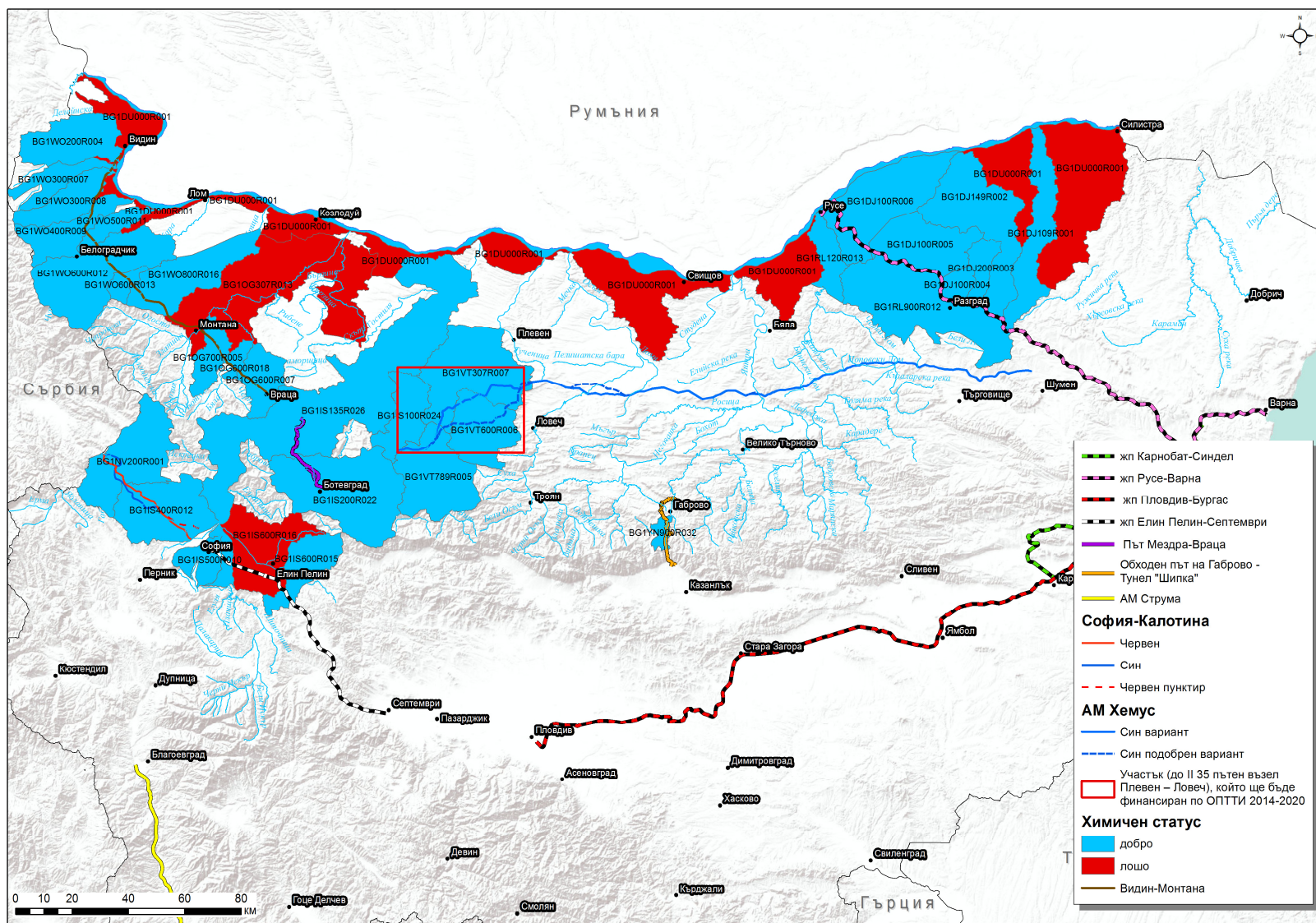
Таблица 1-1 Състояние на повърхностни водни тела

№	Код на водното тяло	Име на реката	Описание	Екологично състояние/потенциал	Химично състояние
1.	BG1IS100R024	Златна Панега	р.Златна Панега до вливане в р.Искър	добро	добро
2.	BG1IS135R026	Искър	р.Искър от яз.Панчарево до с.Крушовене	лошо	добро
3.	BG1IS200R022	Малък Искър	р.Малък Искър и притокът и р.Бебреш от яз.Бебреш до вливане при с.Своде	много лошо	добро
4.	BG1IS400R012	Блато	р.Блато до вливане в р.Искър, р.Костинбродска и р.Сливнишка	много лошо	добро
5.	BG1IS500R010	Владайска	р.Перловска, р.Суходолска, р.Владайска, р.Слатинска до вливане в р.Искър	много лошо	добро
6.	BG1IS600R015	Макоцевска	р.Стари Искър от яз.Огняново и р.Макоцевска	умерено	добро
7.	BG1IS600R016	Стари Искър	р.Стари Искър от вливане на р.Макоцевска до вливане в р.Искър	лошо	лошо
8.	BG1NV200R001	Нишава	р.Нишава	добро	добро
9.	BG1OG307R013	Огоста	р.Огоста от яз.Огоста до с.Сараево, р.Ботуня от	лошо	лошо

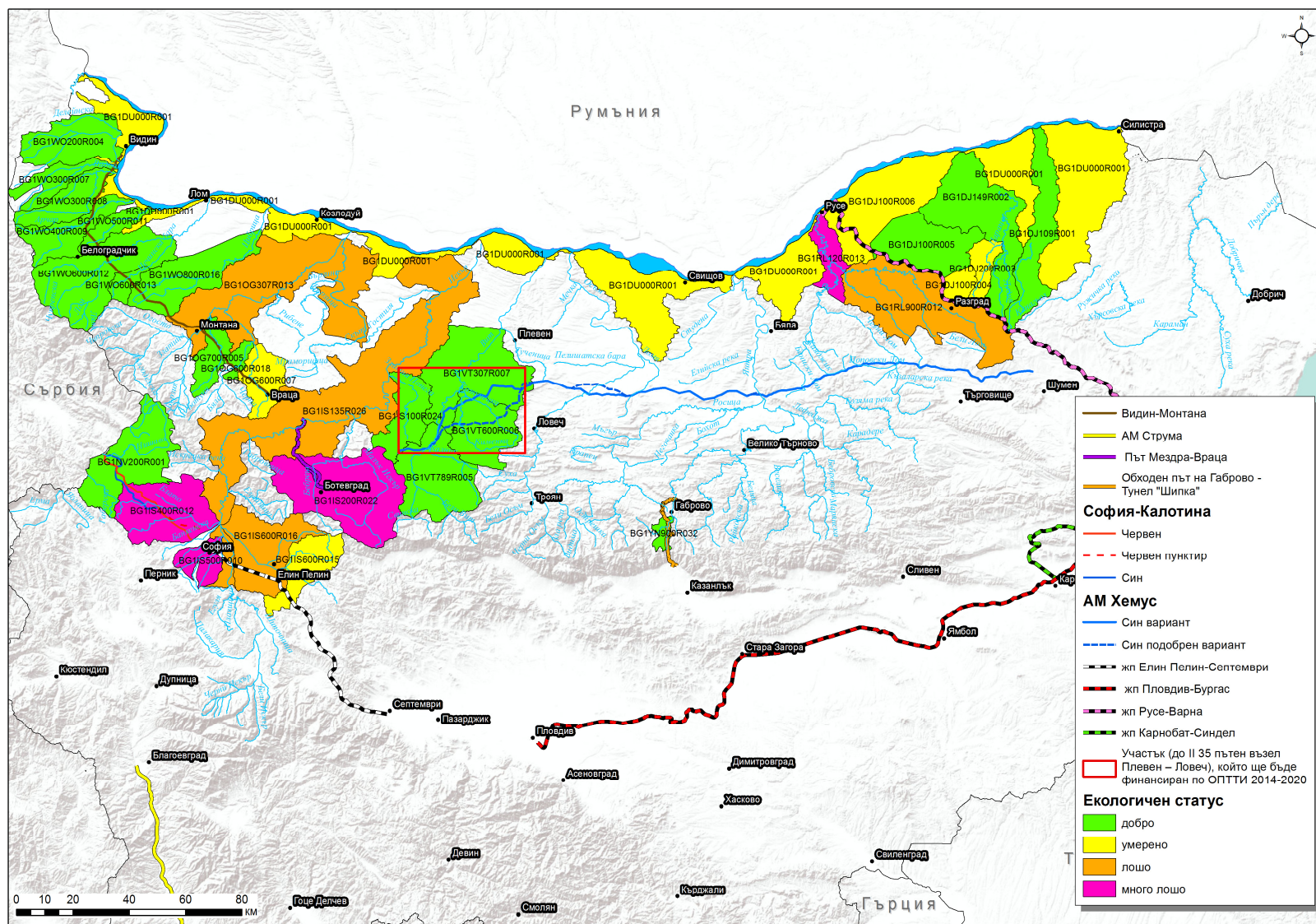
№	Код на водното тяло	Име на реката	Описание	Екологично състояние/потенциал	Химично състояние
			гр.Криводол до вливане в р.Огоста и р.Скът от с.Бъркачево до вливане в р.Огоста		
10.	BG1OG600R007	Въртешница	р.Въртешница от извора до гр.Криводол	умерено	добро
11.	BG1OG600R018	Ботуня	р.Ботуня от с.Краводер до гр.Криводол	добро	добро
12.	BG1OG700R005	Шугавица	р.Шугавица от извора до вливането в р.Огоста	добро	добро
13.	BG1WO200R004	Тополовец	р.Тополовец от яз.Кула до устие заедно с притоците ѝ	добро	добро
14.	BG1WO300R007	Войнишка	р.Войнишка от яз.Полетковци до устието и притоците ѝ	добро	добро
15.	BG1WO300R008	Видбол	р.Видбол от извора до устието заедно с притоците ѝ	добро	добро
16.	BG1WO400R009	Арчар	р.Арчар от извора до с.Арчар заедно с притоците ѝ	добро	добро
17.	BG1WO500R011	Скомля	р.Скомля от извора до устието ѝ	добро	добро
18.	BG1WO600R012	Лом	р.Лом от извора до вливането на р.Нечинска бара и р.Нечинска бара от яз.Смирненски до вливане в р.Лом	добро	добро
19.	BG1WO600R013	Нечинска бара	р.Нечинска бара от извора до вливането ѝ в яз.Христо Смирненски	добро	добро
20.	BG1WO800R016	Цибрица	р.Цибрица от извора до с.Разград	добро	добро
21.	BG1VT307R007	Вит	р.Вит до с.Дерманци и притоците ѝ р.Дъбнишка бара и р.Чернелка	добро	добро
22.	BG1VT600R006	Каменка	р.Каменка и притокът ѝ р.Катунецка	добро	добро
23.	BG1VT789R005	Вит	р.Черни Вит от с.Дивчовото до гр.Тетевен, р.Бели Вит от с.Рибарица до гр.Тетевен, р.Калник от яз.Сопот до вливане в р.Вит, р.Лесидренска и р.Вит от гр.Тетевен до с.Дерманци	добро	добро
24.	BG1YN900R032	Козлята	р.Козята и р.Паничарка от яз.Хр.Смирненски	добро	добро

№	Код на водното тяло	Име на реката	Описание	Екологично състояние/потенциал	Химично състояние
25.	BG1RL120R013	Русенски Лом	р.Бели Лом от с.Нисово, р.Черни Лом от с.Табачка и р.Русенски Лом от Иваново до устие	много лошо	добро
26.	BG1RL900R012	Бели Лом	р.Бели Лом от яз.Бели Лом и р.Малки Лом от яз.Ломци до вливане	лошо	добро
27.	BG1DJ100R004	без име	от с.Стражец до с.Киченица	умерено	добро
28.	BG1DJ100R005	Топчийска	р.Топчийска от с.Топчии до с.Каменово	добро	добро
29.	BG1DJ100R006	без име	от с.Долно Абланово до с.Просена	умерено	добро
30.	BG1DJ109R001	Сенкъовица	р.Сенкъовица от с.Кривица до с.Яким Груево	добро	добро
31.	BG1DJ149R002	Царацар	р.Царацар от с.Хърсово до с.Стефат Караджа и р.Лудня от с.Самуил до вливане на р.Царацар	добро	добро
32.	BG1DJ200R003	Чаирлек	р.Чаирлек от с.Ясеновец до вливане в р.Царацар	умерено	добро
33.	BG1DU000R001	Дунав	р.Дунав от границата при с.Ново село до границата при гр.Силистра	умерено	лошо

Фиг. 1-1 Химично състояние на повърхностните водни тела в Дунавски район

Фиг. 1-2 Екологично състояние на повърхностните водни тела в Дунавски район

2 Басейнова дирекция за управление на водите Източнобеломорски район с център Пловдив

Състояние на повърхностни водни тела

ИБР обхваща около 32% от територията на България. Разположен е изцяло в южната част на страната. В Източнобеломорски район попадат водните тела от поречията на река Марица река Арда, река Тунджа и река Бяла.

Характеризира се с голям брой замърсени речни участъци, от които най-замърсен е басейнът на р. Марица. Екологичното състояние на водите се оценява чрез основните химични показатели: БПК₅, перманганатна окисляемост и ХПК.

Информация относно екологичното и химичното състояние на част от реките на основните поречия на територията на Източнобеломорски район на басейново управление както следва;

2.1 Поречие на р.Марица

Басейнът на река Марица покрива централната и западната част на Източнобеломорския регион. Река Марица е най-голямата река на Балканския полуостров. Водосборната ѝ област до устието е 53 000 km², а до държавната граница с Гърция - 21 928 km². Река Марица извира от Рила планина (2 378 m надморска височина) и събира водите си от почти всички планини в България. По-горните части на тези планини са едни от най-водосъбиращите региони, където средната валежна сума е над 1 000-1 200 mm, а максималният отток е над 30-35 l/s/km². В тези райони речната мрежа е с най-голяма гъстота - над 2-3 km/km².

Дължината на река Марица до границата е 321 km (41 m надморска височина). Средният наклон е само 7.3% и гъстотата на речната мрежа е 0,74 km/km².

Река Марица има около сто притока, които са разположени симетрично - т.е. броят на левите и десните притоци е приблизително еднакъв. Основните притоци са: река Ракитница - водосборна област от 3293 km² и дължина от 145 km; река Тополница - водосборна област от 1 790 km² и дължина от 155 km; река Въча - водосборна област от 1 645 km² и дължина от 112 km; река Стряма - водосборна област от 1 395 km² и дължина от 110 km; и река Чепеларска - водосборна област от 1 010 km² и дължина от 86 km.

Средногодишното разпределение на оттока в басейна на река Марица се определя от климатичните характеристики на преходно-континенталната климатична подобласт за западните, централните и северните притоци, а южно българската климатична подобласт определя югоизточните притоци. Така във високопланинските части от басейна ниските води са през зимата с минимален отток през февруари, а високите води са през май-юли с максимален отток през май (30-32 %). За основното течение след град Пазарджик има летен минимален отток през септември и високите води започват през март до юни (13,2-9,8 %) с максимален отток през април. Левите (северни) притоци имат максимален отток през март за западните притоци, и през февруари - за източните, и минимален отток през август-септември. Десните (южни) западни притоци имат максимален отток през май, а източните - през април (13-17 %), а минималният отток е през септември.

По цялата площ на Тракийската низина са разположени хидромелиоративни съоръжения, като главни канали, открита и закрыта напоителна и отводнителна мрежа, водоеми и др. В следващия етап на проектиране трасето трябва да бъде съобразено с тях.

По-долу е представена кратка информация за част от водните обекти, които се пресичат от вариантите на железопътното трасе на територията на басейна на река Марица, техните характеристики, химично и екологично състояние:

Река Мътивир е десен приток на река Тополница. Извира от източните склонове на Вакарелска планина (Средна гора), протича през Ихтиманско поле и източно от него навлиза в дълбок пролом между планината Белица и рида Бенковски. Източно от пролома Мътивир се влива в река Тополница. Дълга е 61 km. Минава през град Ихтиман и под нерегламентираното сметище на община Ихтиман. Образувана от три основни притока (реките Мътивир, Баба и Ръжанска), реката събира водите си по източните и югоизточни скатове на вр. Брънкова китка. При навлизането си в Ихтиманската котловина тя носи името Големата река. Тук приема множество малки притоци откъм Белица и Черни рид, рязко завива на североизток и напусайки котловината, и се влива в яз. „Тополница“.

Река Крива река е приток на р. Марица и се влива в нея в западната част на горнотракийското поле. Поречието на р. Крива се характеризира с големия си наклон – в участък с дължина от 10 km съществува естествен пад 1300 m. В поречието на реката е реализиран хидроенергийния комплекс „Белмекен – Сестримо – Чаира“. Най-значимото съоръжение на каскадата е хидровъзел „Белмекен“. Той е изграден на високото плато, от което води началото си р. Крива и включва яз. „Белмекен“, събирателните деривации от първия пояс, „Марица 1900“, „Грънчар“ „Джаферица“ и събирателни деривации „Благоевградска Бистрица“, „Илийна“ и „Манастирска“ от поречието на р. Струма, ПАВЕЦ „Белмекен“ и ПАВЕЦ „Чаира“.

Река Раковица, която се влива в р. Марица преди ж.п. Импрегнация Белово и на която е разположен моста на ж.п. линията София – Пловдив, известен като Щърбанския мост, носи името си от Крепостта „Раковица“.

Река Очушница е с дължина 29,9 km и е приток на р. Марица. Водите ѝ се използват за напояване на прилежащите обработваеми земи. Котловинната част на горното поречие на р. Марица обхваща Долнобанско-Костенецкото поле и силно нарязаните продълговати ридове между с. Габровица и гара Белово.

Река Марица от гр. Димитровград до граница – в реката постъпват отпадъчни води от по – големите населени места (Димитровград, Симеоновград, Харманли и др.) и НЕОХИМ Димитровград. Установяват се единични случаи на наднормени концентрации на тежки метали (олово) след вливане на р. Харманлийска. За пречистване на отпадъчните води от Димитровград през 2010 г. е пусната в експлоатация ГПСОВ. През следващите години се очаква тенденция в подобряване на състоянието на водното тяло.

Река Марица от река Чепеларска до река Сазлийка

Участъка между река Чепеларска и река Съзлийка. Реката се характеризира като голяма река. Високи води има през април и май с дял от 14,5-14,6% и ниски води през август-октомври с дял от 3,6-4,3 %. Химичното състояние на реката е определено като лошо. Екологичният статус е лош с лоши биологични и хидро морфологични показатели и лоши физикохимични показатели.

В участъка на прехода р. Марица е с ширина на основното корито около 110 метра. Ширината на цялото речие между левия скат и дясната дига е 500-600 метра. Този участък е в лошо екологично и химично състояние, което се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от населени места. Проведения мониторинг през 2012г. в пункта р. Марица- след бент на с. Маноле са констатирани еднократни превишавания на Стандарти за качество на околната среда (СКОС) по кадмий, олово и никел. В пункта р.Марица гр. Първомай през февруари 2012г. са констатирани еднократни превишавания на СКОС за кадмий, олово, цинк и мед, като средно годишните им стойности надвишават СКОС за тези метали и това определя лошото екологично и химично състояние на водното тяло.

Река Мерицлерска - северен приток на река Марица в категория малка блатна река с добри химични и екологични показатели. Хидро морфологичните показатели са добри, биологичните и физикохимичните показатели са умерени.

Река Мартинка - северни притоци на река Марица в категория малка блатна река. Химичните им показатели са добри и за двете реки, а екологичните – умерени за река Мартинка и лоши за река Арпадере.

Река Съзлийка и нейните притоци - северен приток на река Марица в категория малка блатна река и нейните притоци река Дундарлия, река Ракитница, река Азмака и река Бедечка. Високите води са през февруари и март с дял от 12,2-13,1 %, а ниските води са през септември и октомври с дял от 5,7 %. Река Съзлийка и нейните притоци са с добри химични показатели. Екологичните показатели са много лоши, хидро морфологичните и биологичните са лоши, а физикохимичните са много лоши.

2.2 Поречие на р.Арда:

За целите на анализа на настоящата ЕО ОПТТИ 2014-2020 се разглеждат два основни басейна пресичани от инвестиционните предложения, басейна на река Тунджа и басейна на река Марица като река Арда е извън периметъра на обследваната територия и затова няма да бъде разглеждана.

2.3 Поречие на р. Тунджа:

По-долу е представена кратка информация за част от водните обекти, които се пресичат от вариантите на железопътното трасе на територията на басейна на река Тунджа, техните характеристики, химично и екологично състояние:

Река Мочурица (устие) - за определяне на лошия екологичен потенциал, доминиращо е значението на физико-химичните показатели от органичен характер (амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, общ азот, фосфати, общ фосфор, БПК₅). За р. Мочурица (устие) е характерно силното органично замърсяване от непречистени битови отпадъчни и промишлени води, което се предизвиква от отпадъчните води на град Карнобат и населените места след него.

Замърсяването от дифузни източници на територията на басейновата дирекция е от населени места без изградена канализационна система или не добре работеща такава, от земеделски площи третиран с торове и препарати за растителна защита (ПРЗ), дейности по отглеждането на животни и употреба на полученият органичен тор, автомобилният и железопътен транспорт, обезлесителните мероприятия по железопътните линии и пътищата, когато се правят посредством пестициди, площите повлияни от минна дейност, нерегламентирани сметища за битови отпадъци, включително и в границите на заливаемите тераси на реките и др., което се изразява в количество замърсител, съответно азот, фосфор и по БПК₅ на определена площ – източник на дифузно замърсяване.

Като цяло въздействието на източниците на дифузно замърсяване може да бъде отнесено най-вече към водни тела (ВТ), разположени във водосборите на долното течение на главните реки и на реките от първи порядък. Няма достоверни данни за това, как попадащите на дадена площ замърсители се натрупват, мигрират или преобразуват, като и как и при какви условия същите попадат във водните тела.

Към момента количествата и начина на ползване на препарати за растителна защита (ПРЗ) в земеделието нямат значимо въздействие върху водните екосистеми, тъй като концентрациите им във водите са минимални или въобще не се откриват. Въпреки това, използваните в селското стопанство ПРЗ са потенциален източник на дифузно замърсяване за повърхностните и подземните ВТ с значителен негативен ефект върху водните екосистеми. Третирането на земеделските земи с препарати за растителна защита е предимно с хербициди (около 80% от обработваемите земи) и по-рядко с инсектициди и фунгициди (по около 15 – 20 % от обработваемите площи).

Счита се, че транспорта е основен източник на замърсяване на водите с нефтопродукти и въглеводороди, както и с продукти от разпадането им.

Информация за състоянието на повърхностните водни тела попадащи в обхвата на дейности предвидени в ОПТТИ 2014-2020 съгласно ПУРБ 2010-2015г. на Източнобеломорски район е дадено в *Таблица 2-1* и визуализирано на *Фигура 2-1* и *Фигура 2-2*. Целта на ПУРБ е достигане на добро химично и екологично състояние на повърхностните води.

Таблица 2-1 Информация за състоянието на повърхностните водни тела,

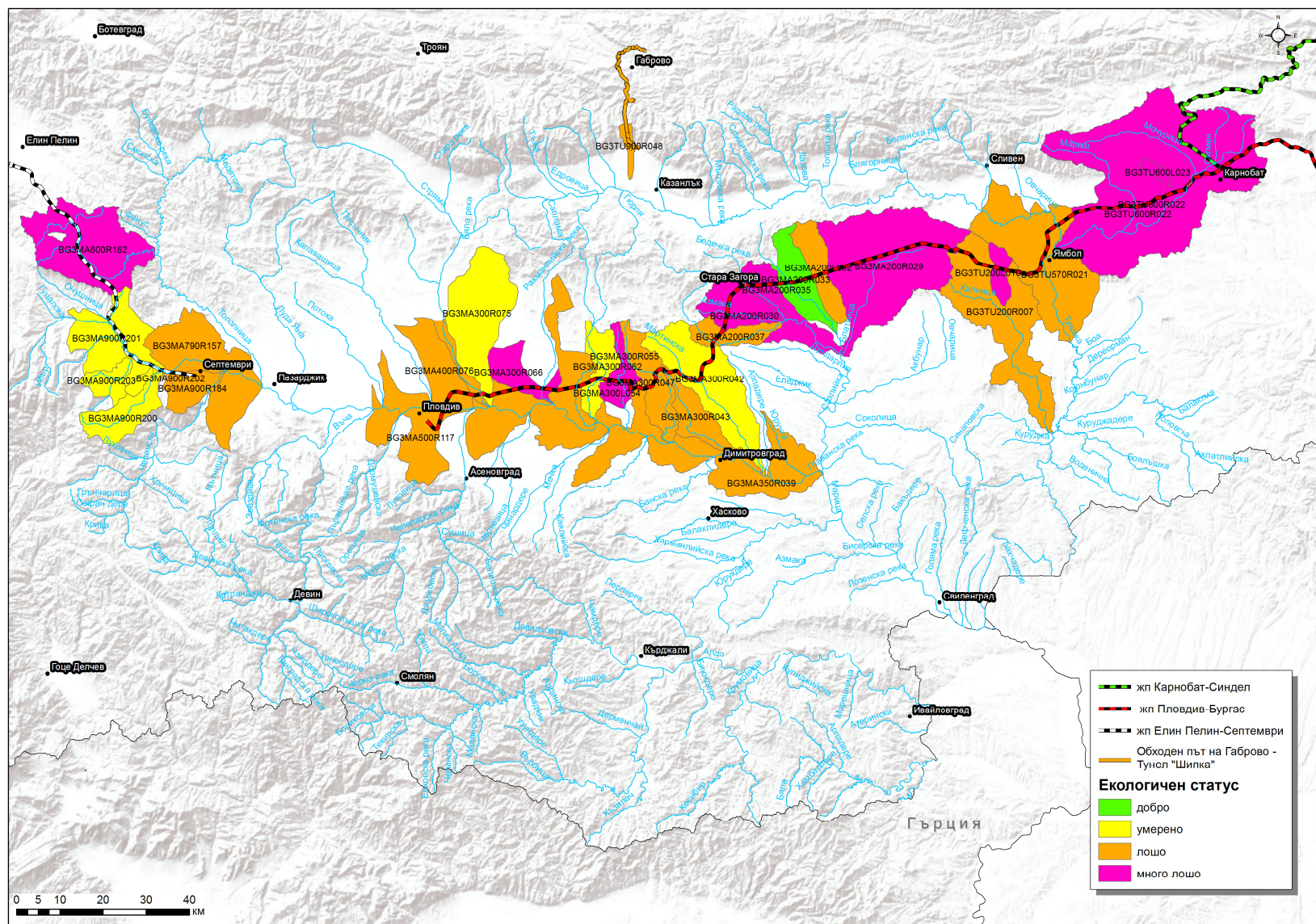
№	Описание	Код на водното тяло	Екологично състояние/потенциал	Химично състояние
1.	р. Мътивир и притоци	BG3MA800R162	много лошо	добро
2.	Река Яденица	BG3MA900R200	умерено	добро
3.	Река Омуровска средно и долно течение	BG3MA300R062	умерено	добро
4.	Река Бедечка от гр. Стара Загора до устие	BG3MA200R035	много лошо	добро
5.	р. Мартинка	BG3MA300R042	умерено	добро
6.	р. Мерицлерска	BG3MA300R043	лошо	добро
7.	Старата река	BG3MA300R047	лошо	добро
8.	река Блатница и притоци до вливането в река Сазлийка	BG3MA200R029	много лошо	добро
9.	яз. Даскал Атанасово, р. Оряховска	BG3MA200L032	лошо	добро

№	Описание	Код на водното тяло	Екологично състояние/потенциал	Химично състояние
10.	Река Текирска до язовир Чирпан 1	BG3MA300R055	много лошо	добро
11.	яз.Чирпан	BG3MA300L054	много лошо	добро
12.	Крива река	BG3MA900R203	умерено	добро
13.	Река Чепинска от нач. корекция до устие и р.Грохоча	BG3MA900R184	лошо	добро
14.	р. Марица от гр.Белово до р.Тополница и ГОК 13 - К1(ГК1)	BG3MA790R157	лошо	добро
15.	Река Сребра долно течение	BG3MA300R066	много лошо	добро
16.	Река Сазлийка от с. Ракитница до река Азмака	BG3MA200R037	лошо	добро
17.	Река Сазлийка от Азмака до Блатница и р. Азмака	BG3MA200R030	много лошо	добро
18.	Река Стряма от вливане на р.Пикла до устие	BG3MA400R076	лошо	добро
19.	Р.Марица от р.Въча до р.Чепеларска,ГК-2, 4,5 и 6 и Марковски колектор	BG3MA500R117	лошо	добро
20.	Река Марица от река Чепеларска до река Сазлийка	BG3MA350R039	лошо	добро
21.	Река Марица от град Долна баня до град Белово	BG3MA900R201	умерено	добро
22.	ГОК Азмака и ГОК Карадере	BG3MA300R075	умерено	добро
23.	р.Кумруджа до яз. Раднево	BG3MA200R033	добро	добро
24.	р. Голямата река /Шипченска/	BG3TU900R048	лошо	добро
25.	яз. Цанко Церковски	BG3TU600L023	много лошо	добро
26.	р. Калница	BG3TU200R007	лошо	добро
27.	р. Мочурица и притоци	BG3TU600R022	много лошо	добро
28.	р. Тунджа от вливане на река Асеновска до вливане на р. Симеоновска	BG3TU570R021	лошо	добро
29.	яз. Роза 3	BG3TU200L010	много лошо	добро

Химичен статус

добро

Фиг. 2-2 Екологично състояние на повърхностни водни тела в Източнoбеломорски район

3 Басейнова дирекция за управление на водите Черноморски район с център Варна.

Състояние на повърхностни водни тела

Черноморски район с център Варна - обхващащ водосборните области на реките, вливащи се в Черно море от северната до южната граница, включително вътрешните морски води и териториалното море;

Основни речни басейни в БДЧР

- Черноморски добруджански реки
- Река Провадийска
- Река Камчия
- Дерета-Приселци
- Северно-бургаски реки
- Мандренски реки
- Южно-бургаски реки
- Река Велека
- Река Резовска

Разглежданият район е най-бедният на пресноводни ресурси в страната. На север протича Провадийска река и река Камчия, на която са установени шест участъка в басейна със замърсена над пределно допустимата концентрация вода. Заустването на градски канализации е основната причина за замърсяването. Минералните води са ограничени и предимно с местно значение. Това налага особено внимание към съществуващите водостопански системи. Все още не е оптимално решен проблемът с пълноценното и ефективно използване на геотермалните води, които са в значителни количества в района на гр. Варна. Степента на урбанизация, промишлените дейности и свързаната с това степен на изграденост на канализационна и водопречиствателна инфраструктура, са важен фактор за състоянието на повърхностните води. Въпреки тенденциите към подобряване на общото екологично състояние на водите, в района има регистрирани редица участъци на реки със сериозно влошено екологично състояние. Черноморският район, е басейн с национално значение за икономиката и целокупния живот на страна. Крайбрежните териториални морски води се характеризират в някои райони със завишени физикохимични показатели и повишена степен на еутрофикацията. Черно море е и международно защитена зона, съгласно международните съглашения и конвенции. В този смисъл е обект и на сътрудничество между страните от Черноморския регион.

Водите на Черно море са обявени за "чувствителна зона". Това задължава всички източници на замърсяване (заустващи отпадъчни води, реки, които се вливат и дейности, свързани с използването на Черноморските ресурси), да се обезпечат с изграждане на ПСОВ на т.н. III-то стъпало, което решава проблема със замърсяванията по отношение на азот и фосфор. Въпреки, че по степен на изграденост на пречиствателни станции за отпадъчни води Варненска област е на I-во място в страната, всички съществуващи такива се нуждаят от реконструкция, модернизация или изграждане на нови. Много от ПСОВ, които обслужват курортните комплекси са с капацитет, който не може да отговори на нарастващия курортно-туристически ресурс. Това може да се окаже пряк ограничител за устойчиво развитие на туристическите комплекси, проблем който вече е налице.

Друг съществен замърсител на водните басейни са животновъдните ферми (свиневъдство, говедовъдство и птицевъдство). Наблюдаваната през последните години тенденция към намаляване на фермите е овладяна и се наблюдава стабилизиране и постепенно оживление в развитието, което неизбежно ще наложи изграждане на ПСОВ с биологично стъпало.

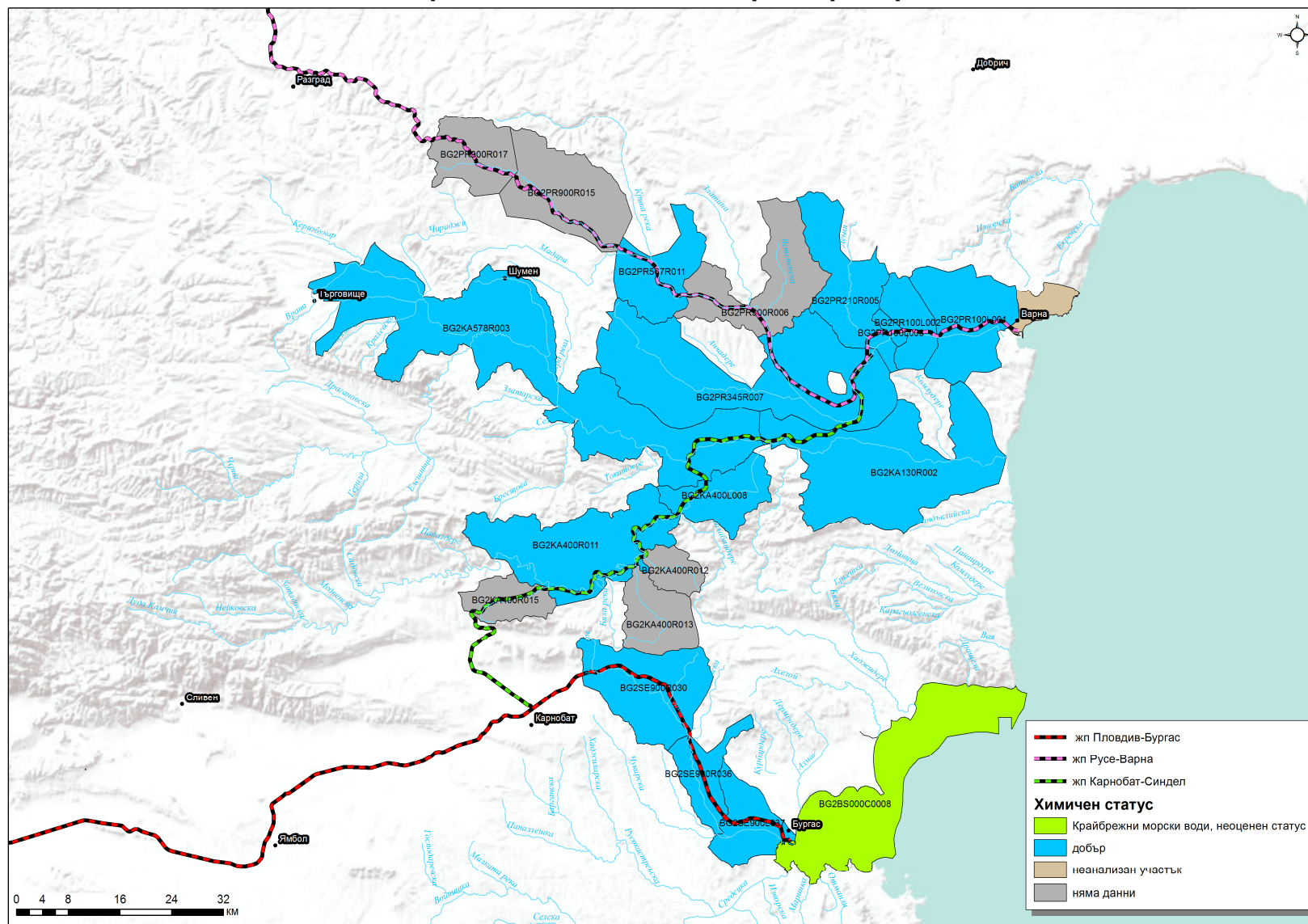
В южното Българско Черноморие се формират множество по-къси или по-дълги самостоятелни реки, които се вливат направо в Черно море и са известни под общото наименование Бургаски реки, в които са включени реките Двойница, Хаджийска, Ахелой, Айтоска, Русокастренска, Средецка, Факийска, Ропотамо, Дяволска, Велека и Резовска. Характерното за поречията на реките е, че колкото повече се отива на юг, толкова повече се увеличава гъстотата на речната мрежа и влиянието на средиземноморския климат нараства. Подхранването на реките тук е предимно дъждовно и много слабо снежно. Обикновено подема на високите води започва през есента (ноември) и продължава до края на април, след което започва маловоден период през който голяма част от реките пресъхват.

Информация за състоянието на повърхностните водни тела попадащи в обхвата на дейности предвидени в ОПТТИ 2014-2020 съгласно ПУРБ 2010-2015 г. на Черноморски район е представена в Таблица 3-1 и визуализирана, във Фигура 3-1 и Фигура 3-2. Целта на ПУРБ е достигане на добро химично и екологично състояние на повърхностните води.

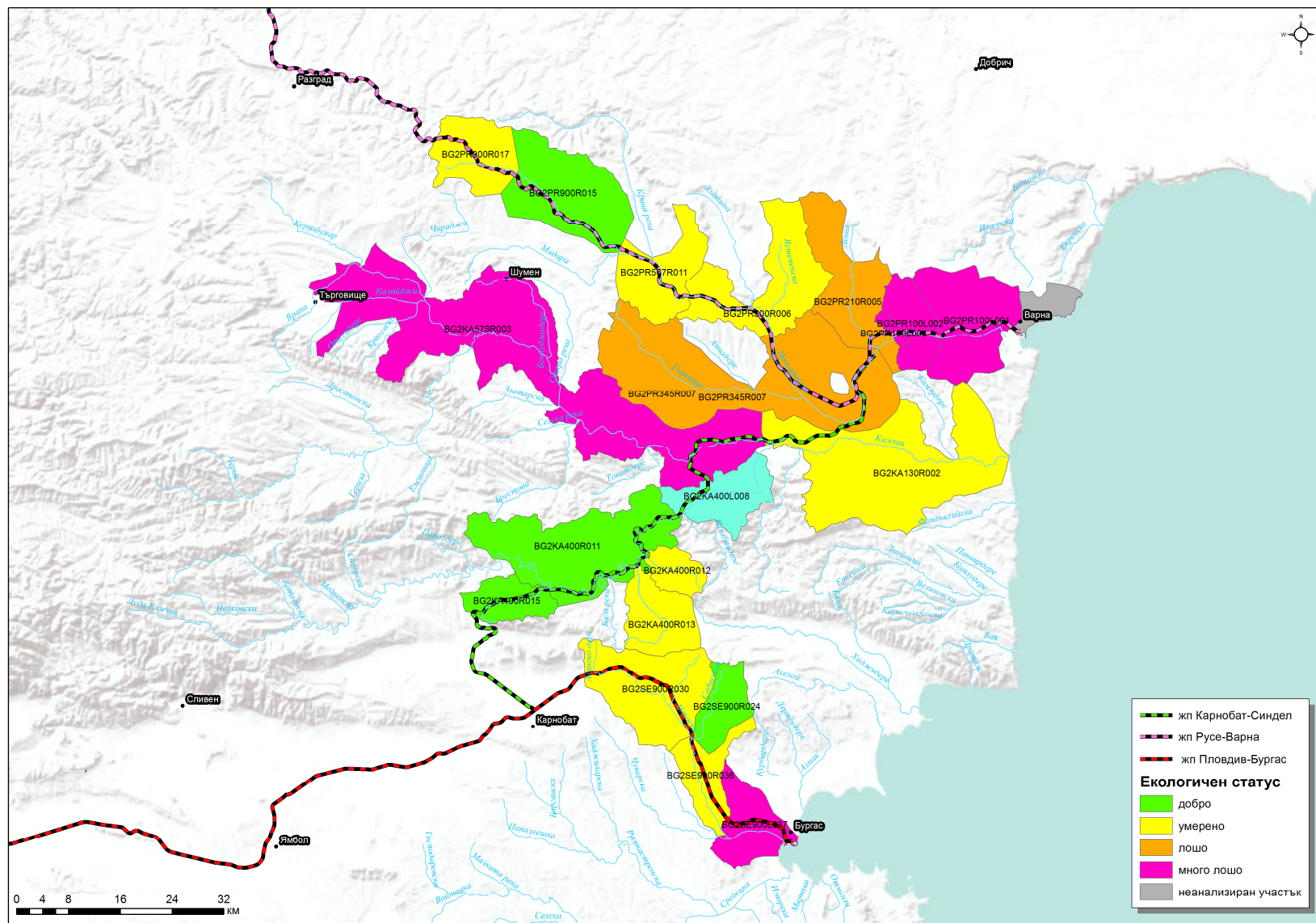
Таблица 3-1 Информация за състоянието на повърхностните водни тела

	Име на реката	Код на ВТ	Екологичен статус/потенциал	Химичен статус
1.	Потамишка	BG2KA400R015	добро	няма данни
2.	Бургаско езеро	BG2SE900L037	много лошо	добър
3.	Айтоска	BG2SE900R030	умерено	добър
4.	Айтоска	BG2SE900R036	умерено	добър
5.	Луда Камчия	BG2KA400L008	много добро	добър
6.	Главница	BG2KA578R003	много лошо	добър
7.	Айтоска	BG2SE900R024	добро	няма данни
8.	Провадийска	BG2PR500R006	умерено	няма данни
9.	Камчия	BG2PR345R007	лошо	добър
10.	Стара река	BG2PR900R017	умерено	няма данни
11.	Стара река	BG2PR900R015	добро	няма данни
12.	Стара река	BG2PR567R011	умерено	добър
13.	Суха река	BG2PR210R005	лошо	добър
14.	Комлу дере	BG2PR100L001	много лошо	добър
15.	Комлу дере	BG2PR100L002	много лошо	добър
16.	Комлу дере	BG2PR100L003	много лошо	добър
17.	Главница	BG2KA130R002	умерено	добър
18.	Варненски залив	BG2BS000C005	лошо	Крайбрежни морски води, неоценен статус
19.	Бургаски залив (<30м) з.м. "Кокетрайс"	BG2BS000C008	Лошо	Крайбрежни морски води, неоценен статус
20.		BG2BS000C009	Добро	
21.		BG2BS000C010	Лошо	

Фиг. 3-1 Химично състояние на повърхностни водни тела в Черноморски район

Фиг.3-2 Екологично състояние на повърхностни водни тела в Черноморски район

4 Басейнова дирекция за управление на водите Западнобеломорски район с център Благоевград.

Състояние на повърхностни водни тела

Актуална информация за състоянието на повърхностните водни тела е взета от „Бюлетин за състоянието на повърхностните и подземните водни тела в Западнобеломорски район за басейново управление“ от 2013 година

ЗБР обхваща около 12% от територията на България. Разположен е изцяло в югозападната част на страната. В Западнобеломорски район са включени водосборните басейни на реките Струма, Места и Доспат. Поречията на тези реки са най-водоносните сред речните басейни в страната, с най-голям годишен обем на отточните водни количества.

За целите на анализа на настоящата ЕО ОПТТИ 2014-2020 се разглежда един основен басейн пресичан от инвестиционно предложение Автомагистрала „Струма“, лот 3 „Благоевград - Сандански“ А 29, като басейна на река Места и басейна на река Доспат се намират извън периметъра на обследваната територия и затова няма да бъде разглеждана.

4.1 Обобщена оценка на състоянието на повърхностните водни тела категории "река" и "приравнени към река"

Басейнът на р. Струма заема югозападния дял на България до границите със Сърбия, Македония и Гърция. Общата площ на горното и средното поречие на реката до държавната граница е 10 797 km². Водосборът обхваща една десета част от територията на страната и е вторият по големина след поречието на р. Марица. Река Струма има 42 притока от първи и втори порядък. По-големите от тях са реките Конска, Драговищица, Бистрица, Джерман, Рилска, Илийна, Благоевградска Бистрица и Санданска Бистрица. Най-големите язовири са Студена (община Перник) и Пчелина (община Ковачевци). По информация от Западнобеломорски район могат да се направят следните изводи за състоянието на повърхностните водни тела в поречието на река Струма за 2012 г. които ще бъдат засегнати от изграждането и експлоатацията на автомагистралата:

Таблица 4-1. Обобщена оценка на състоянието на повърхностните водни тела категория „река“ и „приравнени към река“ в басейна на река Струма.

Код EU_CD	Описание на водното тяло	Обща оценка на състояние/потенциал по ПУРБ	Обща екологична цел	Оценка по ФХП и СХЗ за 2012г.	Екологичен статус (по АИБИ) за 2012 г.	Обща оценка на състояние/потенциал за 2012 г.
BG4ST500R030	Река Струма от вливането на река Джерман до вливането на река Благоевградска Бистрица.	умерен потенциал	СМВТ Достигане на добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал
BG4ST500R048	Река Струма от вливането на река Благоевградска Бистрица до вливането на река Ощавска (Дяволска).	умерено състояние	Достигане на добро състояние	добро състояние	добро състояние	добро състояние
BG4ST500R054	Река Брежанска от изворите до вливането ѝ в река Струма.	лошо състояние	Достигане на добро състояние	добро състояние	добро състояние	добро състояние
BG4ST500R056	Река Ощавска (Дяволска) от изворите до вливането ѝ в река Струма.	добро състояние	Поддържане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	ВТ е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г., но към момента на пробовземане е пресъхнало.	добро състояние*
BG4ST500R057	Река Струма от вливане на река Ощавска до вливането на река Белишка (Шашка)	умерено състояние	Достигане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	умерено състояние*
BG4ST500R058	Река Влахинска от изворите до вливането на левия ѝ приток река Синанишка.	добро състояние	Поддържане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	ВТ е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г., но към момента на пробовземане е пресъхнало.	добро състояние*
BG4ST500R059	Река Влахинска от вливането на	умерено състояние	Достигане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за	добро състояние	добро състояние

Код EU_CD	Описание на водното тяло	Обща оценка на състояние/потенциал по ПУРБ	Обща екологична цел	Оценка по ФХП и СХЗ за 2012г.	Екологичен статус (по АИБИ) за 2012 г.	Обща оценка на състояние/потенциал за 2012 г.
	река Синанишка до вливането ѝ в река Струма.			мониторинг за 2012 г.		
BG4ST500R061	Река Врабча (Злинска) от изворите до вливането ѝ в река Струма.	добро състояние	Поддържане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	ВТ е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г., но към момента на пробовземане е пресъхнало.	добро състояние*
BG4ST500R063	Река Струма от вливането на река Шашка до вливането на река Санданска Бистрица.	умерен потенциал	СМВТ Достигане на добър потенциал	добър потенциал	максимален екологичен потенциал	добър потенциал
BG4ST500R064	Река Цапаревска от изворите до вливането ѝ в река Струма.	умерено състояние	Достигане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	ВТ е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г., но към момента на пробовземане е пресъхнало.	умерено състояние*
BG4ST500R065	Река Седелска от изворите до вливането ѝ в река Струма.	добро състояние	Поддържане на добро състояние	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	ВТ не е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г.	добро състояние *
BG4ST500R066	Река Лебница от българо-македонската граница до вливането ѝ в река Струма.	добро състояние	Поддържане на добро състояние	добро състояние	умерено състояние	умерено състояние
BG4ST500R068	Река Санданска Бистрица от вливането на река Бобов дол до вливането ѝ в река Струма.	лош потенциал	СМВТ Достигане на добър потенциал	лош потенциал Превияшения по БПК5, амониев азот, нитритен азот, фосфати, общ фосфор.	лош потенциал	лош потенциал
BG4ST500R069	Река Струма от вливането на река Санданска Бистрица до вливането на река	умерен потенциал	СМВТ Достигане на добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал По данни от 2011 г.	добър потенциал

Код EU_CD	Описание на водното тяло	Обща оценка на състояние/потенциал по ПУРБ	Обща екологична цел	Оценка по ФХП и СХЗ за 2012г.	Екологичен статус (по АИБИ) за 2012 г.	Обща оценка на състояние/потенциал за 2012 г.
	Струмешница.					
BG4ST500R070	Река Лешнишка (Бождовска) от изворите до вливането ѝ в река Струма.	умерено състояние	Достигане на добро състояние	добро състояние ВТ е включено в Програмата за мониторинг за 2012 г. по Наредба 12/2000 г.	добро състояние	добро състояние

Забележка:

добро състояние * - Оценката на състоянието/ потенциала на водното тяло е направена в съответствие с ПУРБ;.